

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

73. ÅRGANG

1. JULI 1961

A V I N N H O L D E T :

TRÅDEN OVENFRA - MORALSK OPPRUSTNING - FERIEEN,
EN GUDS GAVE - NOTISER FRA EN TYSKLANDSREISE -
BREVKORT FRA FRANKRIKE - BLIKK PÅ TIDEN - UTLANDET

NR
13

NESTE NUMMER UTKOMMER 15. JULI 1961

FERIELUKNING

Fra 15. til 31. juli må vi stenge på grunn av ferie.

St. Olav Bokhandel og Forlag.
Bladet St. Olav's eksp.

Akersv. 5, Oslo

Et abonnement på ST. OLAV
koster bare kr. 9.— fra og med
dette nummer og året ut.

Gi et gaveabonnement!

St. Olav's eksp.

Akersv. 5, Oslo
Tlf. 42 31 70

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstre-nes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Hønefoss
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Trondheim
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Tønsberg
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service: 56 56 90

Reis ikke på ferie

før kontingenten for i år er ordnet! Vennligst betal kr. 18.— til postgiro 153 21, bankgiro 3965/163 eller direkte i ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

Rosenlund

ALT I BLOMSTER

Akersgt. 65 B - Telefon 33 55 16

R.I.P.

Vår kjære medsøster søster HELENE DRØSSLER døde rolig 6. juni, 74 år gammel. St. Franciskusøstrene.

Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontoret er stengt i juli og august.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvg. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 2. JULI (6. søndag etter Pinse): Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark. 8, 1—9. Mandag: Ireneos, bisk., mart. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Antonio Maria Zaccaria, bekj. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Kyrillos og Methodios, bisk., bekj. Lørdag: Elisabeth, dronning, enke.

SØNDAG 9. JULI (7. søndag etter Pinse): Ep. Rom. 6, 19—23. Ev. Matt. 7, 15—21. Mandag: De syv brødre, mart., og Rufina og Secunda, jfr., mart. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Johannes Gualbertus, abbed. Torsdag: Ferialdag. Fredag Bonaventura, bisk., kirkelærer. Lørdag: Henrik, keiser, bekj.

SØNDAG 16. JULI (8. søndag etter Pinse): Ep. Rom. 8, 12—17. Ev. Luk. 16, 1—9.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	7.45	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 3066		11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9,30—16. Lørdag 9,30—14. - Tlf. 42 31 70
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

Johannes Jørgensen:

TRÅDEN OVENFRA

Det var en vakker septembormorgen. Alle enger dglimt av dugg, og gjennom luften seilte den flyvende sommers silkeskinnende tråder. Langt fra kom de, langt hen drev de.

En av disse trådene strandet i toppen av et tre, og luftskipperen, en liten gul- og sortbroket edderkopp, forlot sitt lette fartøy og betrådte løvets fastere grunn.

Men stedet behaget den ikke riktig, og med en rask beslutning spant den seg en ny tråd og firte seg like ned i en stor tornehekk.

Her var det nok av strittende skudd og kvister til at et nett kunne spinnes ut mellom dem. Og edderkoppen ga seg til med arbeidet, idet den lot tråden ovenfra, som den var kommet ned ad, bære nettets øverste hjørne.

Det ble et stort, smukt vev. Og det kom noe særlig over det, derved at det likesom sto rett opp i den tomme luft, uten at man kunne se hva som bar dets øverste rand. For det skal gode øyne til å oppdage en slik fin liten edderkopptråd.

Dager kom, dager gikk. Det begynte å bli smått med fluefangsten, og edderkoppen måtte spinne sitt nett større, så det kunne favne videre, fange mere. Og takket være tråden ovenfra, lyktes denne utvidelsen over all forventning. Edderkoppen bygde vevet sitt høyere og høyere opp i luften og mere og mere ut til sidene. Nettet spente over hele hekkens bredde, og når det i de våte oktobermorgenerne hang fullt av funkende dråper, var det som å se et perlestukket slør.

Edderkoppen var stolt av sitt verk. Den var ikke lenger den lille tingest som var kommet seilende på et spinn gjennom luften uten en skilling i lommen — så å si — og uten annen formue enn sine spinnekjertler. Den var nå en stor, svær, velstående edderkopp og hadde det største nett langs hele hekken.

En morgen våknet den i usedvanlig dårlig humør. Den hadde frosset litt om natten, og nå var det ikke et solglimt å øyne, og ikke en flue summet gjennom luften. Sulten og uvirksom satt edderkoppen der hele den lange, grå høstdag igjennem.

For å slå tiden ihjel begynte den en rundgang i sitt nett for å se om det ikke trengte til å bøtes her eller der. Den rykket i alle trådene for å kjenne efter om de var godt festet. Men skjønt den ingen feil fant, var og ble den utålelig gnaven og sur.

I vevets ytterste utkant kom den så til en tråd som den plutselig syntes den ikke kjente. Alle de andre gikk enten der hen eller dit — edderkoppen visste hver kvist de var gjort fast ved. Men denne ganske ubegripelige tråden gikk *ingen steder* hen — det vil si, den løp like opp i luften.

Edderkoppen reiste seg på bakbena og kikket oppover med alle sine mange øyne. Men den kunne ikke se hvor tråden endte. Det så ut som om den førte like opp i skyene.

Edderkoppen ble mer og mer ergerlig, jo lenger den satt og stirret til ingen nytte. Den husket slett ikke mer at den selv en gang på en klar septemberdag var kommet ned langs denne tråden. Den husket heller ikke hvor stor nytte nettopp denne tråden hadde ydet da vevet skulle bygges og utvides.

Edderkoppen hadde glemt det alt sammen — den så bare at her var det en dum, unyttig tråd, som ingen rimelige steder gikk hen, men bare opp i den tomme luften ...

«Vekk med deg!» sa edderkoppen, og med et eneste bitt knekket den tråden midt over.

I det samme ga vevet efter — hele det kunstferdige nettverket styrtet sammen — og da edderkoppen kom til seg selv, lå den mellom tornebladene med nettet som en liten våt klut over hodet. I ett eneste øyeblikk hadde den tilintetgjort hele sin herlighet — fordi den ikke forsto nytten av *tråden ovenfra*.

Hva er «Moralsk Opprustning»? Er det en religion? Og i så fall, er det en kristen sekt, eller er det en ny religionsblanding med kristendommen som utgangspunkt? Er det en politisk organisasjon av halvfasistisk tilsnitt, som enkelte av dens argeste motstandere vil ha det til? Eller er det en ny, verdensbeseirende ideologi, den eneste som er kommunismen overlegen, den eneste som kan redde verden, Svaret med stor S, som dens egne tilhengere påstår?

Vi kommer kanskje sannheten nærmest ved å si at MRA er en bevegelse, som bygger på visse grunnprinsipper — men disse er i seg selv så enkle og så generelle, så lite definerte at bevegelsen rommer muligheter til å bli alle disse tingene. Den er utgått fra et kristent miljø — men buddhistiske bonzer tar imot dens forkynnelse med begeistring. Den henvender seg til kristne av alle konfesjoner — men den bærer et sterkt preg av det lokale protestantiske miljø den er utgått fra. Den preker fred og forsoning mellom alle folk — men dens evne til å unngå identifikasjon med en meget bestemt politisk stillingtagen virker forunderlig begrenset. I stil med andre politiske ideologier er den naivt og bombastisk selvsikker når det gjelder sin egen fremtid — og dog kan det ikke nektes, at den opprinnelig bygger på fundamentale kristne prinsipper.

Frank Buchman er nå en mann på 83 år. Han var egentlig luthersk prest. Etter et åndelig gjennombrudd startet han den bevegelsen som etter hvert bredte seg som ringer i vannet, og som ble kjent som «Oxfordgruppebevegelsen». Den kom til Norge i 1934 og skapte en ny kontakt med kristendommen for mange mennesker, bl. a. betydde den et kristent gjennombrudd for Ronald Fanger. Kort før krigen begynte bevegelsen å finne seg til rette på en ny basis. Ansikt til ansikt med den truende krig og de totalitære ideologier erklærte Buchman: «Krisen er i bunn og grunn moralsk. Nasjonene må gjenoppruste moralsk.» Moral Re-armament — MRA — var født. Den skulle ikke mer være knyttet til et bestemt samfunn, men henvende seg til alle mennesker av god vilje. Etter krigen har bevegelsen spredt seg over hele verden, også den katolske kirke tvinges til å ta stilling til den. Den vurderingen vi bringer her, bygger til dels på en artikkelserie i «Katolsk Ugeblad» av pater Martin Droozy.

VI TRENGER

MENNESKER FORVANDLES

«Når mennesker forvandles, forvandles nasjoner», lyder et av bevegelsens slagord, og det er ut fra denne tanken den hvert år i sine to store sentra, Mackinac i USA og Caux i Sveits, inviterer tusener på tusener av mennesker, ikke minst fra folkenes ledende lag, til å komme sammen og lære bevegelsens prinsipper å kjenne. Det skjer ikke gjennom forelesninger i teori, men gjennom møtet med andre mennesker — først over potetskrellingen og oppvaskbaljen, siden gjennom de personlige vidnesbyrd som blir fremlagt på møtene, og gjennom de teaterstykkene som blir oppført kveld etter kveld av amatører — teaterstykker som sjelden har noen kunstnerisk verdi, hverken fra forfatters eller skuespilleres side, men som i en enkel og lettfattelig form er beregnet på å anskueliggjøre bevegelsens grunnleggende sannheter. Også her i Norge har vi hatt anledning til å stifte bekjentskap med disse skuespillene — to av dem også i filmatisk form, nemlig «Frihet» og nå nylig, «Livets høydepunkt».

Og det er ikke tvil om at gjennom den enkle, hjertelige tonen som preger samværet i Caux, såvel som gjennom de personlige vidnesbyrdene, får mange mennesker et radikalt nytt syn på sitt eget liv. Ektefeller starter sitt samliv på en ny basis etter et opphold i Caux. Bedriftsledere som hittil bare har vært opptatt av sine egne interesser oppdager at de skal arbeide sammen med og for sine arbeidere. Politiske ledere blir klar over at det kanskje mer har vært personlig ærgjerrighet enn tanken på å være folkets tjener som har vært sporen for deres virksomhet. Og der siteres så fra den ene, så fra den annen kant av jorden, eksempler på at politiske problemer finner sin løsning etter at de ansvarlige har møtt MRA...

MENNESKER LEDET AV GUD

Grunnprinsippene for vårt liv, sier Moralsk Opprustning, er disse fire absolutter:

- absolutt ærlighet
- absolutt renhet
- absolutt uselviskhet
- absolutt kjærlighet.

Ut fra dem (og de er ikke annet enn et forsøk på en sammenfatning av de ti bud) er det menneskene skal leve, og på grunnlag av dem er det de dag for dag skal ta sitt liv opp til revisjon. Det skal skje i den såkalte «stille stund»: Hver eneste dag skal man ta seg tid til søke Guds ledelse, lytte til Gud og sitte klar med notisbok og blyant. Som regel er jo vi mennesker ikke særlig ivrige etter å høre etter hva Gud krever av oss, og ganske særlig ikke når kravene trenger helt inn på det indre, personlige plan, hvor Gud kan få ram på vårt hovmot og vår egoisme. Vi er redde for at Gud skal føre oss inn på nye veier vi ikke har lyst til å følge. Her har MRA tak i en grunnleggende kristen sannhet: At indre samling og stillhet er det som er best egnet til å fremkalle en forandring i mennesket. Normalt er det umulig for et menneske som anbringer seg selv i Guds nærhet å fortsette med å leve et egoistisk, vanemessig liv. Bønn fører til omvendelse —

EN MORALSK OPPRUSTNING

— men er MRA svaret?

og det er denne enkle kristne sannhet som så mange får øynene opp for i Caux.

Og det er dette som tross alt er kjernepunktet i bevegelsen. Tusener av vanekristne har møtt og tatt imot denne autentisk kristne utfordringen, den er blitt grunnlaget for et nytt, langt mer levende og ekte kristenliv enn det de hadde levd før, den er blitt utgangspunktet for en hel oppdagelsesreise inn i deres egen kirke. De er ikke «medlemmer» av noen «bevegelse» — men det var MRA som ga støtet til at deres liv fikk en ny retning.

MEN ER GUD TIL FOR MENNESKETS SKYLD?

For «fulltidsarbeideren» er «Moralsk Opprustning» imidlertid noe annet og mer enn dette. Det dreier seg jo om «en helt ny ideologi». Man blir omvendt, og det er godt og vel, men man blir også omvendt i en bestemt regi, en regi som stilltiende — og sikkert oftest ubevisst — forutsetter et bestemt syn på mennesket og et bestemt syn på Gud. Eller om man vil: en mangel på syn — men virkningen blir den samme.

«Når mennesket lytter, taler Gud.» Det er med denne begrunnelsen kravet om bønn, om en «stille stund», blir fremført. Og det er en god begrunnelse, så langt den rekker. Men så enkelt er det ikke! Det som skjer under bønner er først og fremst at hele mennesket renses i forhold til Gud, og at det skjer en omdannelse fra grunnen som får oss til å rette oss etter hans vilje. Men denne renselsen opphever allikevel ikke menneskets egen aktivitet. Den indre samling kan bevirke at vi får en ren hensikt, og at hele vår vilje blir innstilt på Gud. Men vi har absolutt ingen garanti for at de tanker og den faktiske adferd som faller oss inn er den riktige. Tvertimot, vi har ikke lov til å stole på at Gud skal legge til rette alle de praktiske retningslinjer for vårt liv. Det er nettopp de største kristne som også best vet, og smerteligst har opplevd, at Gud kan være *taus*. Og på den annen side: Teorien om «ledelse» i alle ting bygger i virkeligheten på en mistillit til den menneskelige fornuft, som har sin opprinnelse hos Luther snarere enn i Det Nye Testamente. Og vi risikerer på denne måten alt for lett å ta for guddommelig åpenbaring noe som ikke er annet enn resultatet av vår personlige dømmekraft — eller muligens av vår utålmodighet etter å reformere verden omkring oss.

Bønnen er ikke bare et middel, en slags telefonoppringning til Gud for å finne ut av hva slags beslutning han vil vi skal ta. Den er også og i langt høyere grad, et mål i vårt liv: Den får oss til å leve i fortrolighet med Gud, ja den er selve denne fortrolighet. Den er en kontakt med Gud, en fordypelse av det vennskapsforhold til ham, som er selve sjelen i alt kristent liv. Bønn er i første rekke tilbedelse, gudstjeneste, den er en dyrkelse av, en samtale med Gud for Guds egen skyld. Mange kristne MRA-folk vet sikkert dette, og lever etter det — men i deres forkynnelse ser det ikke ut til å ha stor plass.

For at man skal finne mer i bønner enn praktiske direktiver, kreves det nemlig også at man forstår at religion er mer enn moral, og at moralen er uatskillelig for *hva* man tror — og *hvem* man tror på. Og hva har MRA å si om det?

Et gjennomgående trekk ved MRA-propagandaen er fotos av MRA-team i samtale med ledende politikere. Her er tyske grubearbeidere på besøk hos «the boss» — den amerikanske fagforeningspresidenten John L. Lewis.

«EN HELT NY IDEOLOGI»

Moralsk Opprustning har overtatt mer enn ett trekk ved en av de kristendomsformer som vel står katolsk kristendom fjernest — nemlig amerikansk vekkelses-kristendom. Og et av disse trekkene er *vidnesbyrdet*. Men mens det nytestamentlige vidnesbyrd gjaldt Gud og hans åpenbaring gjennom Jesus Kristus, og bare mer tilfeldig, og meget diskret, vidnets egen person, vidner vekkelses-kristendommen, i tide og ofte dessverre også i utide, om «hva Gud har gjort for meg» — med hovedvekten på *meg*. Og i MRA har skruen fått enda en ny omdreining, for der vidnes det om «hvordan jeg ble *forvandlet*, og hva min forvandling har avstedkommet». Man vidner ikke lenger om en objektiv realitet, et åpenbaret mysterium. Så appellerer man heller ikke til tilhørernes tro, men til deres følelser, og snart er vidnesbyrdet skåret til i standardutgave, beregnet på et maksimum av effekt. Ja, i de senere år er hele bevegelsens selvidnesbyrd drevet ut i den rene reklamevirksomhet, en standardisert slagord-fabrikasjon, der *effektiviteten* blir det eneste kriterium. Effektiviteten hevdes til gjengjeld å være kolossal: «Det er den 11. time. Her er *svaret!*» eller: «Livets høydepunkt — en film skapt som svar til hungrende nasjoner!»

I alt dette kan iallfall ikke vi som katolikker se annet enn at det er troen som blir den skadelidende. For den begivenhet som de kristne først og fremst har å vidne om, den vi tror har forløst oss, er ikke noen moralsk opprustning. Det er Kristi oppstandelse. Og vi har ingen annen vei eller noe annet svar enn den. Vi har ikke noe løfte om, ikke noe brev på at vi skal kunne skape et lykkerike på jorden gjennom en universell moralsk forvandling. MRA taler ikke meget om, ja taler knapt overhodet, om den Gud som i sin miskunn gir synderen nåde. Den taler ikke om anger og bot og omvendelse, for dette er typisk kristne termer. Men skal den kristne Gud bli satt utenfor budskapet, er skrittet ikke langt til å mene at menneskeheten selv kan gjennomføre en total moralsk forvandling på jorden. Tar MRA dette skrittet? «Menneskets natur kan forvandles», heter det, det er nok å ta en beslutning. Katolsk tale er dette ikke, luthersk visst ennå langt mindre. Sant å si stiller kristendommen

Ferien er også en Guds gave

Mange kjenner denne historien som berettes om den unge jesuittnovisen Luigi av Gonzaga — han som vi feirer i helgenkalenderen under navn av St. Aloysius: Det var i frikvarteret, og guttene holdt på med å slå ball. Noen spurte Luigi om hva han ville gjøre dersom han fikk vite at han skulle dø om en liten stund. Luigi svarte: «Fortsette med å slå ball. Vi har jo frikvarter!»

Historien er kanskje karakteristisk for en helgenren samvittighet, og som sådan er den blitt fortalt til oppbyggelse ned gjennom tidene. Men den vidner også om noe annet: Den unge mannen hadde forstått hva dystre og trangere sinn ikke alltid har lett for å innse: At også fritiden og dens sysler hører menneskelivet til, at den er en ekte Guds gave og både kan og skal lede oss på veien mot ham.

Allerede det Gamle Testamente hadde en dyp innsikt i dette. Når Bibelen forteller at «Gud skapte verden på seks dager, men den syvende dag betraktet han sitt verk, og fant det såre godt», så er det ikke noen naturhistorisk sannhet den er ute for å fortelle. Men den vil minne om at vel skaper Gud verden, men han er ikke bundet til sitt verk. I en viss mening står han også over sitt verk, og på avstand fra det. Og når Bibelen sier at mennesket

skal, som Gud, hvile på den syvende dag, — da er det både for å minne om at menneskets arbeid er en forlengelse av Guds skaperverk, og for å si at mennesket er også noe annet og mer enn sitt arbeid: Det skal ta avstand fra verden, betrakte den, beundre den, gi seg tid til å oppdage Skaperen i hans verk. Når mennesket tar ferie, «hviler» fra sitt arbeid, betyr det ikke at det skal koble, ut enhver fornuftig tanke, enhver viljesakt. Som søndagen må helligholdes, kan og skal også ferien bli et skritt nærmere Gud.

Ennå et par tekster fra det Gamle Testamente kan kaste lys over det kristne syn på hviledag og fritid.

I 5. Mosebok heter det: «Du skal minnes at du har vært i slaveri i Egypt, og at Jahve, din Gud har ført deg ut derfra ved sin sterke hånd, ved sin utstrakte arm; og derfor har Jahve, din Gud befalt deg å holde sabbats-hvilen.» Slaveriet er et onde, friheten et gode. Men for mange mennesker er arbeidet, om ikke et slaveri, så iallfall et åk. Gud vil at mennesket skal finne sin frihet igjen, iallfall disse fireogtyve timene i uken. Søndagen skal være som et tegn på Guds barns frihet.

Men også de store høytidene som Israels folk feiret, står i det samme tegn: frihetens tegn, gledens tegn.

seg i et helt annet perspektiv. Den sier med Paulus: «Min nåde er deg nok. For gjennom din skrøpelighet skal min kraft utfolde seg.»

FRA KRISTENDOM TIL ANTI-KOMMUNISME

Mange kristne MRA-folk vil protestere mot dette bildet vi tegner her, og de vil hevde at der finnes ikke noen slik motsetning mellom MRA og kristendommen. Imidlertid må man være klar over at kristendommen danner et ubrytelig hele, og det lar seg ikke gjøre å skille ut av den enkelte moralske prinsipper og utgi dem for svaret på verdens problemer, uten at helheten blir skadelidende. Og i den grad bevegelsen forlanger å bli tatt alvorlig nettopp som «ideologi», må den også akseptere at man forsøker å analysere dens ideologiske struktur.

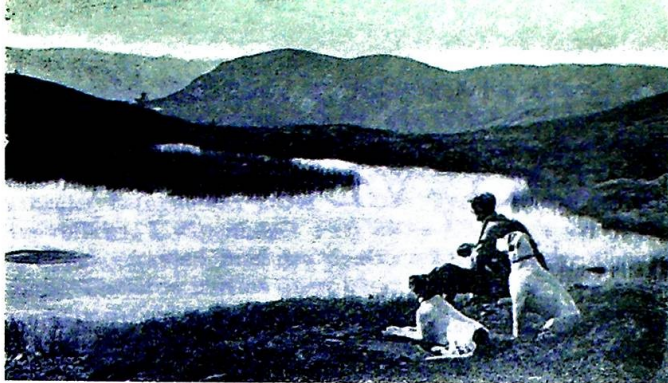
Når «politikk» betyr bitre stammefeider og personoppgjør kan en film som MRA's «Frihet» ha en gagnlig innflytelse, og erkebiskopen av Coquilhatville i Kongo har all grunn til å applaudere.

Og her forekommer slagsiden til «denne verden» å bli mer og mer åpenbar. Var det så, at den — som Oxford-gruppene i sin tid — først og fremst var en impuls til et riktigere og frommere kristenliv, ville det sannsynligvis stått atskillig mindre blest om den. Når den lager — og får — såpass mye reklame som tilfellet er, er det nettopp fordi den pretenderer å være et politisk-sosialt-religiøst alternativ til kommunismen, og sogar det eneste.

Mistanken om at bevegelsen er på vei meget langt bort fra sin opprinnelse, blir ytterligere bestyrket ved synet av den bruken som blir gjort av alle mulige og umulige politikeres, statsmenns og generalers velvillige uttalelser. Det er nå ikke lenger nødvendig å erklære seg personlig forvandlet. Hvem som helst som bare vil uttale at MRA er en stor ting for verden, er sikret navns ærbødige nevning i bevegelsens propaganda verden over. Dette henger sammen med bevegelsens ønske om å mobilisere alle de «gode» i kampen mot kommunismen. Men dermed står den også i fare for å innrulleres i en «anti-kommunisme» som ikke lenger er kristen overhodet, men en rent politisk reaksjon.

HAR MRA ET SOSIALT ALTERNATIV?

Man ville gjerne vite hva MRA virkelig utretter verden over. Men til å trenge gjennom det røkteppe av propaganda og reklame som bevegelsen legger over hele sin virksomhet, og komme frem til de nakne fakta, er det visst ennå ingen journalist eller forfatter som har hatt tid og tålmod. Det er skade, for MRA påberoper seg en rekke eklatante seire i kampen mot kommunismen. Og eftersom bevegelsen utvilsomt har rett i at mange politiske problemer kunne løses dersom prestisjehensyn ble lagt til side, er det godt mulig at bevegelsen har hatt en gagnlig innflytelse både her og der; det vil vi gjerne tro. Det skulle ikke minst kunne gjelde de tidligere kolonilandene, der samfunnsforholdene oftere gjør at personer blir viktigere enn ideer. Men hva er sannhet, hva er ønsketenkning, og ganske særlig, hvor dyptgående og varige vil de eventuelle seire vise seg å være?

Vi taler så meget om å søke Gud i naturen. Enn om vi forsøkte å gjøre alvor av det?

Påske, pinse, og løvhyttfesten ble feiret til minne om befrielsen fra Egypt, og samtidig som takksigelse for markens grøde — korn, olje, vin. Da er tiden inne til å glede seg: «For Jahves, din Guds åsyn skal du glede deg da . . . Alle skal glede seg ved høytiden: Du selv, din sønn og din datter, din tjener og din tjenestepike, levitten og den fremmede, den farløse og enken . . .»

Ingen skulle komme med tomme hender til festen. Man gledet seg ikke alene, mens andre led nød. Høytid og fest skulle det være for alle.

At søndagen har noe med Gud å gjøre, blir mer og mer glempt. At påsken har det, tenker knapt noen på. At

«Når menneskene forvandles, forvandles nasjonene.» Det er en sannhet med modifikasjoner. Det er sant at uten en hjertenes omvendelse vil ingen verdensforvandling være mulig. Men MRA synes å være blind for at man samtidig må arbeide for visse objektive endringer på det sosiale, det økonomiske og det politiske område. Dertil kreves en kristen *tenkning*. Menneskets og samfunnets forvandling må gå hånd i hånd. Så lenge kapitalismen blomstrer som den gjør det i en rekke land, så lenge er det også gode sjanser for at kommunismen vil fortsette med å trives. Og på dette felt har Moralsk Opprustning intet alternativ å by, her er «ideologien» taus, den har ingen sosiale løsninger å foreslå, ja en ser knapt at den noen gang så meget som ytrer seg om proletariatets umenneskelige levevilkår i mer enn ett av den såkalte «frie verdens» land. MRA taler gjerne om alle de streiker den har stanset eller hindret. Men det er jo slett ikke sikkert at de resultater man kan oppvise på dette felt nødvendigvis er av det gode. For hvis man kommer med en hurtig og alt for lettkjøpt løsning på konflikter som har dypere røtter enn man tror, fører det bare til at det varer lenger før man finner frem til den riktige løsning; og det er stor fare for at de rike beholder sin gode samvittighet ved å tro at de sosiale konflikter bare er overfladiske foreteelser; at man i grunnen bare behøver å jenke seg litt for at alt skal vende seg til det beste.

MRA OG DEN KATOLSKKE KIRKE

Den katolske kirke advarte i sin tid mot Oxfordgruppebevegelsen. Tallrike biskoper i mange land har også advart mot MRA, og det Hellige Offisium har forbudt katolske geistlige å ta aktiv del i bevegelsens arbeid. Katolske legfolk derimot står friere, og en del har gjennom MRA funnet tilbake til et aktivt liv i Kirken. I den senere tid har bevegelsen gjort nye fremstøt i katolsk miljø, og funnet en del gjenklang. Den katolske verden som sådan forblir imidlertid skeptisk innstilt, av alle de grunner som er trukket frem ovenfor; man er redd for at farene ved bevegelsen er langt større enn fordelene.

pinse har det, vet de aller færreste. Og vår sommerferie har ingen direkte sammenheng med noen religiøs høytid.

Allikevel er det riktig å se ferien nettopp som en forlengelse av søndagen — den «hviledag» Gud har gitt oss. Nettopp da vil vi få det fulle utbytte av den.

Ferien skal gi oss *hvile* — på legeme og sinn. Arbeidet er trettende, og for å finne likevekt i vårt liv, må vi passe på å veksle mellom arbeid og hvile.

Ferien skal også gi oss *frihet*. Arbeidet betyr en viss tvang. Men mennesket er Guds barn — og ferien skal mine oss om vår frihet hos Gud.

Ferien skal gi oss frihet til ettertanke — til å *undres* og til å *beundre*. Verden er et under av skjønnhet, et gjen-skinn av Skaperen selv. Vi skal være fri til å oppdage det.

I ferien skal vi være fri til å gi all den *kjærlighet* vi ellers forsømmer. Gud har gitt mennesket en familie, venner. Nå er tiden der da vi mer enn ellers kan være noen ting for våre kjære — eller for andre som trenger oss.

Og ferien skal gi oss tid til å *be*. Mennesket er jo ikke bare et vesen av kjøtt og blod. Det er Guds barn, og det er kalt til et liv sammen med ham. I ferien har vi tid til å fordype dette livet. Da har vi ingen unnskyldning lenger.

Vi taler så meget, i våre dager, om å «søke Gud i naturen». Enn om vi simpelt hen gjorde alvor av det?

P. L.

I et felles hyrdebrev skrev f. eks. de kanadiske biskoper i fjor: «Et samarbeid mellom katolikkene . . . og alle mennesker med en god vilje er ikke noen fyldestgjørende grunn for at man kan slutte seg til en ideologi som oppløser, bagatelliserer og tilslører de mest elementære religiøse grunnsannheter.»

Dette er i en sum hva Kirken må svare Moralsk Opprustning.

Men svaret ville ikke bli fullstendig dersom vi lot det bli med dette nei. MRA's krav om en ny ideologi, det vil si en ny tenkning og et personlig moralsk engasjement, betyr en reell utfordring til Vestens kristne, til all vane-tenkning og la-det-skure-mentalitet, til en sløv og passiv innordning i maurtuen. Vi kan ta avstand fra MRA's svar på de store problemer. Men problemene selv må vi ikke tro vi kommer utenom.

EN TAKK - FOR HUSET I KOREA

Efter at vi hadde avsluttet vår innsamling til sykehuset i Korea, innløp det ennå en gave, som vi hermed kvitterer for: E. S. kr. 200.—. I mellomtiden har vi mottatt følgende takkeskrivelse fra Norsk Koreaforening:

«Jeg er meget takknemlig over i dag å kunne kvittere for den strålende gaven på kr. 13 059.—, mottatt av Norsk Koreaforening som resultat av innsamlingen i St. Olav til vårt nye sykehus for tuberkuløse barn i fiskerbyen Mokpo i Korea.

Det har vært en stor glede og oppmuntring for oss at også de katolske kristne i Norge har vist oss den tillit å ville ta del i vårt arbeid. Vi vet at hvert enkelt av disse bidragene er sendt inn fulgt av gode ønsker for de syke barna der ute, og vi håper og tror at hjelpen fra St. Olav vil bringe fremgang og velsignelse over vår virksomhet.

Jeg tør be Dem overbringe givene Norsk Koreaforenings dypfølte takk.

Med vennlig hilsen *Herman Ramstad*.
Formann.»

MELLEM ØST OG VEST

Notiser fra en Tysklandsreise

Würzburg i juni.

Siden 16. juni er valgkampen i Tyskland åpnet. Berlin-borgermesteren *Willy Brandts* trauste og tillitvekkende ansikt smiler fra tusen plakatsøyler og lover (fortsatt!) «velstand for alle», mens dr. *Adenauers* CDU spiller bl. a. på krigsangsten med løfter om «fem nye år i fred».

Om utfallet av valget 17. september hersker der en forbløffende enighet. Påfallende monotont kommer svaret fra mannen i gaten i hele Vest-Tyskland: «Der Alte kommt wieder!» Selv advarer dr. Adenauer i sine valgtaler mot seiersvissheten, ikke fordi han føler seg truet, men fordi han vil drive sitt parti frem til det absolutte flertall i Bonn.

I Hamburg ble den kristelig-demokratiske velgermassen myket opp allerede ved et kjempemøte i begynnelsen av juni, der forbundsdagens president, dr. *Eugen Gerstenmaier* beflittet seg på å sementere visse sprekkdannelser mellom de katolske og de protestantiske kreftene som er gått sammen i Adenauers parti. Gerstenmaier, som var en av hovedmennene i sammensvergelsen mot Hitler i 1944, er protestant og nyter stor anseelse. I det over 80 % pro-

testantiske Hamburg var han den rette mann til å imøtegå visse røster innen CDU som klager over katolsk overmakt innen partiet. Riktignok er i dag både kansleren og presidenten katolikker, hvilket innebærer at ihvertfall én av deres utpekte etterfølgere må være protestant, om likevekten skal reddes. Men dr. Gerstenmaier kunne legge talende statistikker på bordet: I regjeringen er forholdet katolikker—protestanter 7 til 9, og i ministeriene og administrasjonen er den «protestantiske» overvekt knusende.

HVA CAESARS ER

Hamburg byr forøvrig på en noe fjernere og mer litterær kommentar til temaet politikk og religion. På *Deutsches Schauspielhaus*, den lokale utgave av det tyske nasjonalteater som i Hamburg ledes av en teatermann med usedvanlige dimensjoner: *Gustaf Gründgens*, oppføres denne sesong blant annet franskmannen *Jean Anouilh's* drama «Thomas Becket — eller Et spill om Guds ære». Det har fått en blendende oppsetning og nærmer seg martyren Thomas av Canterbury's skjebne fra en ny synsvinkel. Mens *T. S. Eliot* i «Mordet i katedralen» fester seg ved martyriet som et offermysterium, ut fra en rent kristen tankegang, har Anouilh interessert seg for vennskapet mellom den engelske kongen og hans kansler, et vennskap som brytes i stykker og forvandles til kamp da kansleren Becket blir en Kirkens mann og gjennom sitt embede inkarnerer overmenneskelige og hellige verdier.

Noen «teaterkrise» kjenner visst ikke Hamburg — 1600 ungdommer fylte teatret til siste plass på en søndagsmatiné, og om aftenen var der igjen rød lykt for en benådet tolkning av Shakespeare's «Stormen» med Gründgens selv i hovedrollen som Prospero.

Hamburg er ellers karakteristisk for hva som egentlig er skjedd med Tyskland — de kjempemessige bombeskadene er ikke bare utbedret, men har, gjennom den nye bebyggelsen de har avfødt, understreket det overkommersialiserte preget i den gamle Hansa-havnen. I sannhet, «her kjøber, her selger hver Mand», som det heter om vår norske Hansastad, Bergen.

Men under velstanden ulmer uroen. Avisene, og Tyskland har noen av Europas beste, gjenspeiler en samvittighetskrise over uoppgjort fortid. Eichmann-saken, som er blitt meget grundig og saklig «dekket» av tyske aviser, skaper blant annet en merkbar spenning mellom den unge generasjon og de eldre: I familiene og i skolen vender de unge seg i forbitret sinne mot oppdrager-generasjonen og sier: Visste dere dette? Hvordan kunne dere la det skje? Og hvorfor tier dere om det nå? Billigbøker sprer i store opplag fremragende analyser av Hitlers «Tredje Rike» og tvinger til oppgjør — en av de beste, som fortjente en norsk oversettelse, er karakteristisk nok skrevet av en mann som bare var 16 år da krigen sluttet: *Hermann Glaser*. («Das Dritte Reich. Anspruch und Wirklichkeit». Herder-Bücherei 1961).

Nifst nærværende som en stadig angst— og urofaktor er også Tysklands tvedeling, som en blir minnet om hvor

Forbundskansler Konrad Adenauer.

Tyske katolikker er i dag ikke så lite preget av at det hos dem, som hos oss, er valgår i år, med særlige krav om selvransakelse og målbevissthet når det gjelder deres innsats i den katolsk-protestantiske partidannelsen «de kristelige demokrater» (CDU).

Pater Hallvard Rieber-Mohn, som i sommer har oppholdt seg i Vest-Tyskland, skriver her noen spredte intrykk av tyske forhold og personer, blant annet fra et møte der forbundskansleren dr. Konrad Adenauer talte for kristelig-demokratiske studenter i Würzburg.

en snur seg. Midt iblant de imbesille kinoreklamene for tannpasta og kjøleskap dukker det tvedelte kartet opp, med en anmodning om simpelthen å *skrive* til landsmennene i «Sovjetsonen» (i Vest-Tyskland nekter man plent å bruke betegnelsen DDR — Den Tyske Demokratiske Republikk). I våpenhuset i en kirke finner en det igjen på oppslagstavlen, med den dystre teksten: «Hier ist man daran, Christus lautlos auszubürgern» (Her er man stille og rolig i ferd med å sette Kristus utenfor samfunnet) over Vest-Tyskland, og ordene: «Hier ist Christus öffentlich ausgestossen» (Her er Kristus offentlig utstøtt) over Øst-Tyskland.

For en skandinaver må det førstnevnte, tross den ofte larmende velstands-materialisme, arte seg som en overdrivelse. Tyskland virker påtagelig mindre avkristnet enn våre egne land.

INN I KRISTENHETEN

Dette siste inntrykket blir overveldende når en fra Hamburg kommer sydpå til Frankenland og Bayern, der en sosiologisk betinget og tradisjonell kristendom enda er en dominerende faktor i samfunnslivet. Her lever ennå «kristenheden» som i et reservat. Ikke forvitret og stivnet i gamle former, men full av liv og skapende overskudd. Würzburg var inntil siste krig en av Syd-Tysklands mest idylliske gamle residensbyer, med uhørt rike historiske og kunstneriske miner fra senmiddelalder, renessanse og barokk. Her har blant andre *Tilman Riemenschneider*, den tyske treskjærerens store mester, levet og virket.

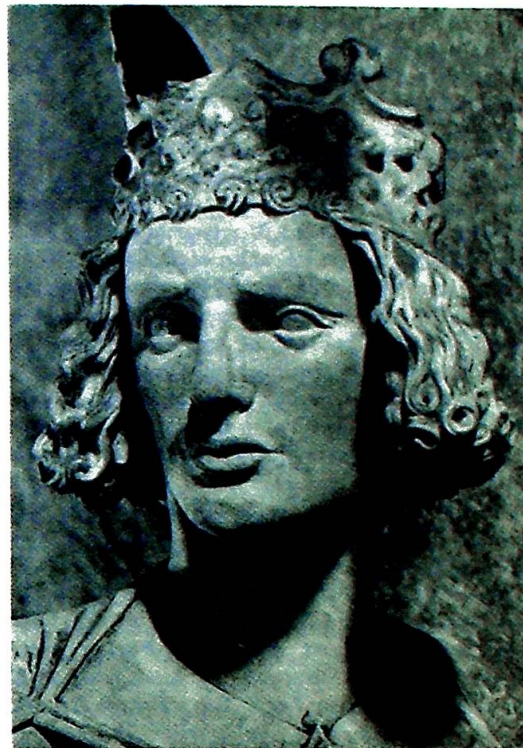
Bare to måneder før krigens slutt, den 16. mars 1945, øste RAF et utall fosforbomber ut over denne vesle byen som hadde hverken nevneverdig industri eller militære anlegg. Det var et rent terror-angrep mot sivilbefolkningen, og over 7 000 mennesker ble brent levende eller knust under ruinene. Det er et eksempel på hvor alminnelig krigsforbrytelsene var fordelt mellom de krigførende makter, også hos våre allierte.

Würzburgerne har med pietet og dyktighet bygget opp igjen sin hårdt skadede by, som i sommer blant annet var vertskap for et arbeidsmøte for redaktørene i den tyske «kirkepresse». Tre skandinaviske kolleger var også innbudt som observatører, og fikk innblikk i en katolsk dags- og ukepresse som er tildels fremragende ledet, og som når en lesermasse på mellom 12 og 13 millioner. Det er en presse som, sammen med den evangeliske, avtvinger respekt for det kristne livssyn nettopp ved sin høye standard og sin åpne, kulturbevisste ansvarlighet. Det er karakteristisk at direkte kirkefiendtlige utfall er sjeldne og illesette i den tyske offentlighet. Et ukerskrift som «Der Spiegel» (så påfallende kjært som kilde for visse radikale norske avisers korrespondenter i Bonn!) er her noe av en unntagelse, og blir av pressens fagfolk nedlatende beskrevet som «eine Zeitschrift für die Halbgebildeten».

Desentraliseringen av tysk åndsliv, dette at nær sagt hver eneste av de mange delstatenes gamle provinshovedsteder har sitt universitet, sitt teater, sine foreleggere, sin presse osv, innebærer en bredde og en rikdom som er overdådig. Hva der for eksempel i dag produseres av litteratur bare innen den katolske filosofi, teologi, kirkeliv og almindannelse er uhyre imponerende og røber livskraften i den tyske kirke.

«DER ALTE» I NÆRBILDE

Under studiedagene, mellom foredrag om opplagstall og ombrekningsteknikk, ble der tilfeldigvis en anledning til å overvære en større politisk tale av forbundskansler dr.

Den berømte ridderen på Bamberg-domens fasade som det katolske legfolket i år har valgt som symbol på det kristne menneskeideal og den katolske humanitet.

Adenauer, som i Würzburg foregrep åpningen av sin valgkamp. Et pressekort gav adgang til hans umiddelbare nærhet like ved talerstolen og gjorde det mulig å ta denne legendariske tyskeren i nært og langvarig øyesyn. Møtet fant sted i en stor sportshall som var pakket med ca. 7 000 mennesker, vesentlig unge, eftersom det var det kristelig-demokratiske studenterforbund som var innbyder. Arrangementet var lagt opp etter det mønster som er vanlig i Tyskland ved slike anledninger, og som uvilkarlig bringer en utlendings tanker 20 år bakover i tiden: Her var faner og flagg og skingrende militærmarsjer og triumfmarsj opp gjennom midtgangen.

Hva er det som får vest-tyskerne, og ikke minst ungdommen, til å gi en 86-åring denne grenseløse tillit, i september sannsynligvis for nye fem år?

Et øyeblikk fristes en til å henfalle til vulgær-psykologiske betraktninger over en overføring på det politiske liv av «fars (for ikke å si bestefars-) binding» i kjempeformat. Sannheten ligger jo meget nærmere: Vi har i Norge, som Tysklands gamle fiender, aldri medopplevd i vårt hjerte og vår fantasi hva Adenauer egentlig har utrettet for sitt folk. Med alt som kan støte både hans venner og fiender er han det tyske mirakel personlig: Den usannsynlige, men faktiske veien fra det totale kaos og den skrikende nød til fysisk og moralsk gjenreisning. Han utrettet, godt hjulpet, det umulige og oppnådde hva ingen hadde våget å tro.

Førsteintrykket imponerer ikke. Tross en forbløffende spenstighet er han nå en meget gammel mann, tross livlige gester og betydelige krefter forteller kranieformen, munnen og nakken sin historie — dr. Adenauer er en olding. Det understrekes også av hans form — han er en mann av den gamle skole (Adenauer var allerede 58 år da Hitler kom til makten i 1933! Sin innsats for å gjenreise Tyskland begynte han som 70-åring). Hans litt omstendelige

(Forts. side 208)

BREVKORT FRA FRANKRIKE

Ferien står for døren, og et av hovedmålene for opplevelshungrige nordmenn er Frankrike, med Paris som sentrum. Eiffeltårnet — nattklubbene og Montmartre — kaféene på Montparnasse —. Men Paris er jo ikke bare dette, ja egentlig slett ikke dette: Paris' 6 millioner innbyggere er for 99 % vedkommende alminnelige mennesker som vi selv — mennesker som lever sin daglige trakt i sitt eget kvartal, og som sjelden ser mer av verdensbyen enn det de opplever på veien til og fra sitt arbeid (og den ligger for det meste under jorden: metroen). Det er dette Frankrike, det er dette Paris som den danske journalisten Børge Rudbeck har fått kjær. Også i norsk presse er han kjent for sine artikler om politiske og kulturelle emner, men det Paris han helst formidler, er den lille manns, er hverdagens Paris. Derfor ser han helst «Paris på en anden måde» som en tidligere bok av ham heter — og det er igjen Børge Rudbeck som skjuler seg bak den *Frater Taciturnus*, hvis «Brevkort fra Frankrig» Carit Andersens Forlag nylig har utgitt, meget smakfullt utstyrt, og med festlige illustrasjoner av pariser-dansken Lars B. O. Frater Taciturnus treffer man ikke på de store boulevarder. Det er portnerkonenes, arbeidernes og clochard'enes Paris hans danske lune har fanget inn — men ikke som observatør bare; en skal være vår for den undertone av medlevelse som durrer gjennom snart sagt selv det minste lille «brevkort» og gir hvert enkelt av dem et meningsfylt menneskelig, ja kristent, perspektiv. To av dem bringer vi her.

Morgen på Montmartre

Der var truffet beslutning om, at morgenkaffen skulle indtages på et fredeligt sted, og nu sidder vi så på pladsen med de grønne træer. Klokken er halv otte, og en kommunal vandvogn, der insisterer, har de sidste minutter været ene om at afstedkomme den kørende færdsel. Inde mellem træerne risler og hvisker et lille springvand stilfærdigt og fredgivende som en skovbæk. Solens stråler står skråt ind over genbohusets gulgrå mur. Linie 30 rumler forbi, den lyder hyggeligt og hæsblæsende som rutebilen, der aser op ad Høve stræde. Vi har hentet varme croissanter hos den berømte bager i rue de Lévis, og mens vi pakker dem op, kommer krofarer i skjortærmer, med pibe i munden og med en kop kaffe, der kan stå alene.

Pladsen med de grønne træer hedder *Pigalle*, og det gør kaféen også. «Paris' forelskede vandringsmand» lyder en cliché, der ikke er rigtig rar at få i pennen, men bemeldte vandringsmand opdager lige så meget nyt i Paris i dag som for tredive år siden. Og nyligt opdagede han, at det er i den tidlige morgenstund, man skal gå på Montmartre. Står man foran *Sacré Coeur*, når solopgangen gyldner morgendisken over Paris, kan man godt et øjeblik synes, at den by nok kan stå mål med hav og bjerge. *God made the country, and man the town*. Vist så, men somme tider erindrer mennesket, hvem der skabte det, også når de bygger byer.

Nede i rue de Steinkerque er de mange klædebutiker ved at hænge varene ud på fortovet, rækker og geled af de dejlige stoffer, og de piger, der standser op for at se på, er ikke triste glædespiger, men friske, glade piger, på vej til kontor eller fabrik. Bag den spraglede og støjende maske, Montmartre tager på om natten for at fornoje dem, der kom ind med fire-toget,

bor her mennesker som arbejder. Man ser dem om morgenen, for så er gaden deres. For lidt siden kom et prangende og vulgært dollarglis glidende forbi *Café Pigalle*, en soutenør på vej hjem; men de fleste morgenkøretøjer er små Renault'er eller 2-hesters Citroën'er, eller scootere og knallerter, folk på vej til arbejde. Trækvognene med frugt og grønt kommer frisk fra hallerne og tager opstilling langs fortovet i rue des Martyrs. De små koner tripper frem fra husenes snævre gange og trapper. De misser mod solen og kikker på vognenes duftende bjerge af røde tomater, gule meloner og blå druer, tager et overblik over, hvad livet har at byde på i dag.

Man kan også opleve livsglæde på Montmartre. Hvis man står op, før fanden får sko på.

Miserere

Der var for mange løvefødder og gesvejsninger på højtideligheden, og da man kom ud på *Place Saint-Germain-des-Prés* blev det helt galt. Vi skulle tage afsked med en af vor tids store malere, den ensomme gigant *Georges Rouault*, og inde i kirken skammede man sig så småt ved at få anvist plads i de indbudtes velpressede, nyfigne og parfumeduftende skare, mennesker af den slags, mesteren sit liv igennem, både i sin kunst og i sin personlige isolation, havde vist det, man kaller vintervejen. Ude i sideskibene stod de, de folk, der havde hans hjerte, de små, de forstøede, digtere, malere, dem, der fik brændte vinger på deres søgen efter det absolutte.

Og da vi kom ud på pladsen, var et militærorkester parat med messingsuppen og en officiel herre i jaket prøvede med oratorisk kraft at drage mesteren ned i de pæne folks plan.

Så flygtede vi. Op til et af de kvarterer, han ofte besøgte, når han gik sine ensomme ture mellem det klosteragtige atelier over for *Gare de Lyon* og de parisiske forstæder, hvis accent han havde bevaret i sprog og sind. Op til *la Butte aux Cailles*, *vagtelbakken* i trettende arrondissement, ved *Place d'Italie*, indtil for nyligt tilholdssted for dem, der har valgt at være hjemløse. Det er ikke for intet, at kvarterets lille, træbevoksede centrum hedder *Place Paul Verlaine*. I *rue Paulin Nécý* og i *Engmølle-gade* kan man endnu se rester af bondegårde.

Jernskodderne var rullet ned for *Germaines* bistro i *rue Vandrezanne*, hvor *Rouault* spiste en gang imellem. Han sad alene mellem arbejdere og clochards og pigebørn fra *Place de l'Italie*, og nordafrikanere, jaget ud i byens udkant af de pæne folks racisme. Her kunde det hende, at han brød sin tavshed, for det var disse mennesker, hans *Miserere* gjaldt. Somme tider tog han sin skitsebog frem, men han sagde ikke, hvem han var, og ingen kunne se på den beskedne, lidt generede mand, at folk på den anden side stod parate med fem eller ti eller femten millioner francs hver gang, han havde gjort et billede færdigt. Han var, ved siden af *Picasso* og *Buffet*, bleven den dyreste *in the world*. Det ændrede ham ikke. Han forblev i pagt med Paris' sjæl: vrede og ironi mod de hovne og de superbe, udbytterne. En vrede, hvis baggrund var længsel efter Gud og samfølelse med de andre.

Der er lukket hos *Germaine*. Man køber brød og ost og vin og sætter sig på en bænk ved siden af en clochard, man kan dele med. Den milde blæst bruser i træerne på *Place Paul Verlaine*. Denne i *rue Bobillot* er der én, der spiller på harmonika og en rusten stemme synger om *vagtelbakken*, om fattigdom og om dagen, der kommer. Paris tager afsked med *Georges Rouault*.

BLIKK på TIDEN

UNØDIG

■ Hvis Kristelig Folkeparti blant annet ser det som sin oppgave å skape sympati og forståelse for en kristelig inspirert politikk også i den *avkristnede* del av befolkningen (hva vi bør forutsette!), må en i sannhet si at partiets representanter i Stortinget nylig grep saken an med en usedvanlig uheldig hånd. KF's «torpedering» av programmet på en høyst borgerlig og sømmelig «husfest» for stortingets representanter og personale på Akershus, fordi der forekom dans på programmet, er ganske visst en liten sak. Men den har fått og — hvilket er poenget — måtte få en behandling i pressen og i opinionen som røper ringe forståelse av anderledes tenkende menneskers følelser og mentalitet. Den røper dessuten noe annet som nettopp for politikere kan få tunge konsekvenser: Manglende sans for proporsjoner.

Som våre lutherske medkristne ser vi vel på en livsyttring som dansen som et *adialoron*, hvilket er teologenes greske ord for en «mellemting», dvs. ting som *i seg selv* hverken er ond eller god, men faller i én av disse to kategorier alt etter den gode eller dårlige *bruk* en gjør av den. I motsetning til mange lutheranere mener vi imidlertid dette bokstavelig; ikke bare formelt og som en kamouflasje for regulært *forbud*. Vi er ikke blindere enn at vi ser det nedverdiggende og forsimp-

lende i adskillige — ikke minst moderne — former for dans. Men den mangfoldige katolske verden gir da også plass for den dans som er et uttrykk for sunn livsglede og menneskelig overskudd. I Mexico får indianerne lov til å danse sine gamle, sakrale danser i selve sakramentsprosjesjonen, som David en gang danset for Arken. Og i strømlinjede bymenigheter i USA og Europa får ungdommen samles på kirkens grunn til sine sammenkomster med Cola og dans, uten at det gjør biskoper eller sogneprester apoplektiske. I det selvsamme Syd-Tyskland hvor folk følger kors-prosjesjonen på bare føtter over spisse steiner i botstiden, svinger den staute bondeungdommen seg ellers i dansen i menighetslokalet i sogneprestens regi. Den halvt magiske skrekken for «mellemtingene» som *sådanne* er oss kort sagt fremmed, og en kristendom som ikke former karakterer til å skille mellom bruk og misbruk av Guds gaver, forekommer oss fryktosom.

Det er tillatt å tenke anderledes. Det er ingen som kritiserer kristne politikere for personlig prinsipielt å avholde seg fra dans. De får også godt følge når det gjelder å fastslå at det er ikke våre skolars oppgave å *påtvinge* skolebarna selskapsdansen.

Men den ukloke og lite tiltalende intrigen mot andres frihet i denne saken er nettopp en av de fingernemme kunstene som deklasserer «kristenfolket» i almindelige menneskers sunne omdømme, og — tragisk feilaktig — får dem til å forbinde det kristne livssynet med noe surt og ufriskt og småskåret som endatil har lite tålsomhet for hva andre ønsker og tenker i saker der en skal være fri.

Der har vært talt om Stortingets «verdighet». Den synes å være truet fra mer enn én kant i en slik sak som denne.

KF's Wikborg — en uheldig hånd.

SUNN SKEPSIS

■ De siste årene har der vært en voksende sunn skepsis overfor retts-psykiatriens praktiske anvendelse i norsk rettspleie. En våknende sans for også tiltalte personers menneskeverd og personlige integritet er iferd med å sette visse fagfolk på plass — og godt er det.

Under den megetsigende tittel «Rettspsykiateren — samfunnets eller individets tjener?» har Dagbladet (2. juni) med intelligent sans for et viktig problem latt en psykiater, *Bård Brekke*, og en jurist, høyesterettsadvokat *Alf Nordhus*, uttale seg om saken. Juristen er ikke i tvil om hvordan den psykiatrisk sakkynndige i en norsk rettssak vanligvis *selv* oppfatter sin rolle:

«Jeg kjenner en del av disse legene, og jeg vet de personlig har absolutt alvorlige intensjoner og vil være objektive, men noe gjør at de glir inn i rollen som samfunnets beskyttere mot individet. Når rettspsykiateren leser opp sin rapport i retts-salen, er det ikke bare uriktig at det står i rapporten at tiltalte «begikk» den og den handling og at han i «handlingsøyeblikket» var eller ikke var sinnssyk, at de altså legger til grunn og tar for gitt det som skal finne sin avgjørelse i retten. Men tiltalte må nødvendigvis få følelsen av at nå er psykiateren med i hele det apparat som samfunnet har satt i gang mot ham. Forsvareren er til slutt den eneste sjel han stoler på, og det selv om han har hatt det beste tillitsforhold til psykiateren da han ble «avhørt».

Når det hele kommer så langt som til rettssalen opplever de tiltalte et sjokk — de føler det som om det var et moment av «trick» ved det hele. De har utlevert seg til psykiateren, og det angret de bittert. — «Vi skulle ikke ha snakket med andre enn deg,» sier de til forsvareren.»

Psykiateren føler seg åpenbart ikke så mye sikrere på at her går riktig frem mot tiltalte. Med adskillig finfølelse sier han:

«Timian, rosmarin, hvitløk og persille —»
Gateliv i Paris, slik Lars B o ser det. (Ill. fra boken.)

«Rollen som rettspsykiater har jeg bare vært borti noen få ganger, og jeg har mislikt meg fryktelig hver gang. Det som først og fremst opprører meg, er å stå der i rettssalen og uttale meg om stakkarens sjelelige konstellasjoner mens han selv sitter og hører på. Jeg synes det er ganske opprørende. Er jeg engasjert av retten, så får det være retten jeg taler til. Jeg synes det er manglende respekt for et menneske å stå der og snakke over hodet på vedkommende.

Forholdet til observanden er meget vanskelig. Men det er ikke lett å finne en tilfredsstillende ordning. Uten videre å la legen gå inn i samme rolle som forsvareren, er heller ikke rett.»

Og den anonyme intervjueren godtgjør gjennom noen egne refleksjoner at bak dette førsteside-oppslaget ligger der ikke sensasjon, men forståelse for hva det virkelig dreier seg om:

«Det gjaldt en ung gutt. Rapporten ble lest opp ved stedfortreder for rapportskriveren, og det var tydelig at særlig inngående hadde undersøkelsen ikke vært, hverken hva angår anvendt tid eller kunnskap. Men karakteristikken var inngående nok. Moren blir karakterisert som «følelseskald». Vi vet ikke hvilken vekt dommeren la på rapporten. Men vi vet at hadde vi sittet i morens sted, hadde vi følt oss krenket i en av våre helligste menneskerettigheter — privatlivets fred. Vi hadde protestert mot konklusjonen og mot opplesningen i det hele.

Vi vil at samfunnet skal føle ansvar for hjelpeløse, vi vil ha sosial omsorg. Men visse sider ved vår inngripen i andre menneskers liv gjør oss engstelige. Engstelige for at vi i vår trang til å hjelpe, skal tape av syne respekten for det enkelte menneskes krav på integritet.»

Et godt eksempel på at pressen også kan gå humanitetens ærender!

PROBLEMET

■ Overbefolkningsproblemet kaster en stadig lengre skygge innover menneskehetens fremtidsutsikter. Idag er der ingen som øyner noen faktisk gjennomførbar løsning av det — heller ikke de som er tilhengere av den planmessige kunstige barnebegrensning gjennom prevensjon. Den sistnevnte er nemlig et typisk kulturprodukt, vesentlige resultater kan den visst bare regne med i de befolkninger som ikke vokser med eksplosiv hastighet.

Johan Toft er en norsk lege som nylig har vendt hjem fra Kongo der han deltok i innsatsen mot den akutte hungersnøden der nede, under urolighetene i vinter. Flere av våre aviser har

intervjuet ham, og hva han sier om hungeren som kronisk problem i en uhyggelig stor del av menneskeheten, fortjener en nærmere ettertanke hos oss som er mette hver dag:

«Der finnes hunger også uten dramattikk. Den permanente, evig-grå og paralyserende. Den langsomt fortærende, som nedbryter helse og motstandskraft, stjeler arbeidslyst og energi og gjør ofrene apatiske, ute av stand til å utføre et effektivt dagverk. Som en ond skygge har hungeren fulgt menneskeheten gjennom seklene. Som en tidløshetens forbannelse har den vært der. Evig og alltid, også i teknikkens og de store muligheters århundre. Alltid, også i vår tid, har noen kunnet fråse i overflod, mens andre fra sitt livs begynnelse til dets slutt har måttet føre en bitter og håpløs kamp mot sult og nød.

Giv oss i dag vårt daglige brød!

Vår verden har idag, med sine sporadiske hungerkatastrofer og sin permanente sult og underernæring, tre milliarder mennesker å mette. Hver time i døgnet kommer 500—600 til. Hver dag 140 000. Hvert år ca. 50 millioner. Om førti år vil vi, om befolkningseksperternes prognoser holder stikk, ha seks milliarder mennesker å mette. Sulter folk i dag, vil enda flere i morgen trelle under hungerens harde, nådeløse svøpe, om vi ikke alle bidrar vårt til hungerens bekjempelse.

Men hvordan...?

Barnebegrensning, sier kanskje de fleste og peker på hvor effektivt den har virket i Japan. Men det er en kostbar metode. Den krever eksperter, kontrollstasjoner og preventiver. Og land som India, med sitt enorme befolkningspress, har sagt tydelig fra at det ikke er religiøse, men økonomiske årsaker, som kommer til å innsnevre barnebegrensningens omfang.

Heldigvis er her også andre veier å gå. Vår jord eier uendelige muligheter, om vi bare tar dem i bruk. Ekspertene sier at det dyrkede areal kan utvides med 50 prosent og avkastningen øke med 100, om vi bearbeider jorden bedre, gjødsler mer, bruker bedre og mer rikt bærende utsed.

Idag går to tredjedeler av menneskeheten sulten til sengs. Men i alle utviklingsland fins det prosjekter som kan gjennomføres. Mange land er allerede i full gang. Norge har ikke festet seg ved noe bestemt prosjekt, ennå. Den norske FAO-komiteen er pengelens. Men den håper på offentlige bevilgninger og hjelp fra almenheten.»

Kirken har uavtellig pekt på nettopp den løsningen — og på den uhyrlige synd som vender menneskehetens ressurser og geni fra disse prosjekter til fordel for ødeleggelsesvåpnene. Atomkraftens sivile eller militære utnyttelse, til henholdsvis liv eller død for de nye millioner, er et usedvanlig renskåret gjenbilde av noen urgamle Skriftens ord: «Jeg har stillet deg overfor Døden og Livet, forat du skal velge livet...»

MELLOM ØST OG VEST

(Forts. fra side 205)

og ofte gjentatte «Meine Sehr verehrten Damen und Herren!» står i en gammelmodig og pussig kontrast til talerstilen hos den unge, dynamiske innenriksminister Schröder som er første taler.

De første ti minutter av Adenauers tale rommer uhyre forenklinger, som om han taler til 15-åringer — en serie selvfølgeligheter som må ha fått selv studentene innen hans eget parti til å føle seg undervurdert. Verdenssituasjonen skisseres med en meget tykk og butt blyant. Hvorvidt dette er tretthet eller en taktisk beroligende innledning som skal gi illusjonen av oversikt, er ikke godt å si. Sikkert er det i hvert fall at han etterhvert blir «varm i tøyet», og en dreven folketaler og dialektiker kommer til syne. En sjarmerende humor og en elskverdig ironi over motstanderne vekker adskillig jubel hos tilhørerne. Etterhvert forstår en den uhyre enkle oppskrift for hans suksess: I et ungt og usikkert demokrati legemliggjør han hva så mange søker, bevisst eller ubevisst: Det sindige, faderlige råd, forbindelsen bakover til den «gode gamle tiden» før Tysklands lange smertensgang gjennom to tapte verdenskriger og to ulevelige regimer begynte. Der er noe ved tidens politikk som er så brutalt og gangster-preget at velgerne desperat søker den heder-

lige og tillitvekkende personlighet snarere enn hans program. Hos Adenauer som hos de Gaulle, Kennedy og Brandt er dette noe av forklaringen på folkegunsten: *Integritet*.

Adenauers møte er lagt opp med sans for synlige symboler. På æresplassen ved siden av ham sitter en ung student som har sittet i fengsel i Øst-sonen — under ovasjoner og et fyrverkeri av blitzlamper hilser han på kansleren. På første rad sitter likeledes — i eksemplarisk likevekt — den evangeliske domprost og den katolske hjelpebiskop. Kirkene er representert — ved sine nestfremste menn — i fullkommen symmetri. De to herrer applauderer meget forsiktig og alt annet enn tilfeldig. De applauderer slett ikke til hva kansleren sier om atomvepningen. Heller ikke da han forenkler kampen mellom seg selv og Willy Brandt ned til motsetningen mellom materialismen og den kristne humanisme.

Dagen før hadde en av deltagerne i den katolske redaktør-kongressen i det selvsamme Würzburg satt et skarpt og advarende spørsmålstegn ved visse tilløp til automatisk identifikasjon av Kirkens og det kristelige demokratis interesser i Forbundsrepublikken. Det falt visst i god jord. Og det vitner om en politisk modenhet som Tysklands kristne vil få stadig videre bruk for. Også for det tilfelle at deres parti igjen får seg betrodde Vest-Tysklands skjebne for en femårsperiode. Ja nettopp da.

■ Forfatteren *Alf Larsen* er sint — meget, meget sint. Den visitt *Frater Candidus* avla i hans sirkler for noen nr. siden, har avfødte noen særdeles skarpe ord fra hans fryktede penn («Barmhjertighet i Djevelens regi» — «Farmand» 10. juni). Han er ytterst bekymret over «radikalismens» fremstøt innen den katolske kirke, og den radikalisme han har i tankene favner unektelig vidt: Fra pave Johannes XXIII (som er så altfor økumenisk!) og Abbé Pierre (som bedriver «modebarmhjertighet») til pater Pire (som går kommunismens ærender) og — æren er helt på vår side — «de norske dominikanerne» som sammen med alle de førnevnte bidrar til «den store pervertering av menneskeslekten». Så langt er det en synsvinkel som i det minste er original.

Men her er dessverre mer.

Odd Hølaas skrev nylig etsteds, at å delta i norsk debatt er som å bestige et fugleberg: En får adskillig skitt på klærne. Alf Larsen er således ikke den første, men vel hittil den mest intelligente av våre hjemlige kulturpersonligheter som forteller katolske prester opp i ansiktet at de i grunnen mener noe helt annet enn hva de sier og skriver at de mener — at de med andre ord er et eneste lurendreieri innstillet på «sjelefiske».

Selv i vårt barske klima er dét ikke bare en grov påstand. Det er også en ytterst effektiv måte å underbinde en samtale på: Uttrykker våre ord noe annet enn hva vi faktisk mener, blir jo enhver dialog prinsipielt umulig.

Det er visst dessuten dessverre en god illustrasjon til noen ord av François Mauriac, en annen aldrende dikter: «Det er vanskelig å bli gammel uten å forakte menneskene.» Alf Larsen har i adskillige artikler de siste årene vist sine lesere hvor vanskelig det kan være.

Kristendommens innerste kjerne er kjærligheten — til Gud og til medmennesket. Abbé Pierre (for nå bare å nevne en av Alf Larsens syndebukker), er vi selv kommet så pass nær inn på

UTLANDET

ARGENTINA

Bombeattentater mot skoler og kirker.

I den siste måneden er det blitt forøvet bombeattentater mot en hel rekke katolske kirker og to skoler i Argentina. Det er arrestert en del mistenkte. Man antar at attentatene er forøvet av Castrovennlige venstre-ekstremister, siden det fortrinsvis gjelder kirker hvor det er blitt feiret sjelemesser for falne cubanske oprørere.

BOLIVIA

Katolsk kringkasting bekjemper analfabetismen.

Presidenten av Bolivia mottok nylig i audiens lederen av den katolske kringkastingssenderen «Pius XII», pater Lino Grenier. Pateren frembar sin takk for at senderen var blitt styrket fra en til to kilowatt — hvilket betydde at grubearbeiderne oppe i høylandet kunne ta senderen inn. Senderen driver nemlig, i likhet med hva som skjer i flere andre sør-amerikanske land, regulær ABC- og religionsundervisning for det arbeidende folk. 69 prosent er fremdeles analfabeter. (KNA)

livet at vi i ham har sett disse to grunnleggende bud omsatt i liv og gjerning, i en grad og på en måte som gjør oss andre beskjemmet over hvor lite kristne vi er. Hva Alf Larsen tillater seg å skrive om denne mannen er derfor ikke bare galt, men dypt forstemmende: Han forkaster en av de få som søker å tenne et lys i mørket.

Mon ikke Alf Larsen, sin livserfaring til tross, forveksler *fattigdommen* (som kan være en velsignelse) og *nøden*, som alltid — *alltid* — er nedverdiggende. Vi kan forstå harmen hos dem som synes at nettopp Kirkens menn ofte har vært utillatelig sene i oppfattelsen av nøden som et slag mot Guds bildet i mennesket. Vi står derimot uforstående overfor Alf Larsens uhyggelige flom av skjellsord mot kristne som vier hele sitt liv og alle sine krefter til å redde menneskeverdet hos dem som samfunnet ofte har gitt dyriske levevilkår. I Peru har abbé Pierre fått svenske ungdommer til å arbeide i slumstrøk, der en finner levende spebarn i søppelbøttene. Vi har lite tålmod med en velforsørget litterat som slår vitser over, eller mistenkeliggjør, en slik innsats.

Som «orientering» for «Farmand»s stort sett borgelig trygge leserkrets, var Alf Larsens siste artikkel forferdende. Som «underholdning» (dersom dét er redaksjonens hensikt), er den makaber. På bakgrunn av de daglige dryppene i dagspressen fra Eichmann-saken synes i hvert fall vi at det er uttrykk for en temmelig ukledelig robustesse hos «Farmand»s redaksjon å la en medarbeider karakterisere de nødstedte som «en slekt av egoister og forbrytere, av løgnere og svindlere, ødelander og dagtyver, nesten til det féske fordummede, sløve masser».

I tider som disse trenger mennesket — ikke minst det fordelte menneske i slum og utviklingsland — hver venn det har. Forakten dreper. Og de siterte ordene er i vår vurdering en prosa, som Alf Larsen, under vår velbeskyttede ytringsfrihet, burde få lov til å utgi som privat særtrykk.

Frater Candidus.

FRANKRIKE

40 000 soldater ber for freden.

Militære fra 17 land deltok nylig i en pilegrimsferd til Lourdes. 40 000 soldater og offiserer samlet seg for å be for freden. Blant pilegrimene var også 600 sårede og syke. Her fantes heller ingen gradforskjell — en kunne se tre-stjerners generaler tjene som sykebærere for både offiserer og menige.

For første gang var også India representert i denne valfarten. Fra Norge deltok fem mann — en offiser og fire vernepliktige.

NEDERLAND

Kardinal Alfrink: Skolevesenet er ideelt.

I et foredrag i Tyskland fremholdt erkebiskopen av Utrecht, kardinal Alfrink, at han anså skolevesenet i sitt

Brevskolen om den katolske kirkes tro og moral

Spørsmål besvares av lærerne.
Kurspris kr. 10.—.

Katolsk Informasjon
Postboks 3664 - Oslo

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7
Tlf. 33 43 70
OSLO

Service-avdeling
Apotekerveita 4 - Tlf. 24 921
TRONDHEIM

A/S Norsk Frø

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

OSLO - LARVIK - STAVANGER - BERGEN - TRONDHEIM

land som ideelt ordnet. Staten har plikt til å sørge for undervisningen, men det er foreldrenes rett å bestemme undervisningens farve. Katolikker og protestanter har like rett i Nederland. (KNA)

SPANIA

Biskop oppfordrer til landbruksreform.

I nærvær av general Franco, ved dennes besøk i Malaga, holdt byens biskop, Angel Herrera, forleden en manende tale, der han understreket nødvendigheten av en omfattende landbruksreform. Biskopen uttalte bl. a. at fremgangen når det gjaldt utbyggingen av skolevesenet og bekjempelsen av analfabetismen også vakte håp om at landets største sosiale problem, agrarproblemet, skulle finne sin løsning. Han understreket imidlertid at en reform av storgodssystemet måtte bety en forvandling av

godseierne selv. Disse måtte føle seg ansvarlige og gå inn for en overgang fra det nåværende storgodssystemet til jordbruksbedrifter, der landarbeiderne hadde del i bruttoproduktet. Bare derigjennom kunne man få virkeliggjort den store sosialplanen for Andalusia, for da ville produksjonen stige og jordarbeiderens levestandard kunne heves effektivt. (KNA)

USA

Neger prestevier hvite.

For første gang i USA's historie har en sort katolsk biskop ordinert hvite prestekandidater. I USA finnes det ennå ingen svest biskop. Men i januar ble den haitiske biskopen Rémy Augustin forvist fra sitt land av diktator-regimet der, og nylig ble han da benyttet til å ordinere tre amerikanske teologer, medlemmer av hans egen orden — Montfortanerne — i Lichfield, Connecticut.

ØST-TYSKLAND

Sensur av salmer.

Det katolske forlaget som sto for utgivelsen av tekstene til bruk ved ungdommens bekjennelses-søndag, fikk krav fra sensuren om at enkelte salmer måtte forandres. Temaet «Sannheten skal gjøre eder fri» måtte likeledes endres. Blant de salmer som ikke kunne antas var en med teksten «Følg meg, sier Kristus, vår helt». (KNA)

Bergens- firmaer	SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg <i>T. Kjelstrup Olsen</i> midt i Marken	BERGEN i Nygårdsstg. ved Eldorado
STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov	<i>Hvitere og skånsommere vask med</i> « REFORM » BERGENS SÅPEFABRIKK A/S	
A/s Smith Sivertsen's BAKERIER & CONDITORIER	DRIKK <i>Mouwinckels</i> KAFFE <i>Geisha</i> TE	
FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIKK <i>Jacob Knudsen</i> BERGEN	GIERTSEN i Småstrandgaten BOKHANDEL BERGEN	BERGENS GJÆRDENETFABRIK A/S Montering av gjerder Tlf. 15 522 - 14 731
HARALD MADSEN Strandgaten 73, Bergen Kolonial engros Tlf. 10 415 - 12 359 - 18 528 Sverre Madsen privat tlf. 72 428	URMAKER ANTON M. OLSEN Olav Kyrrresgate 1 - Tlf. 13035	A/S BJØRN Tøsse MØLLE
L. ANDERSEN - Bergen Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter. Import av tørket og hermetisk frukt samt erter i beste kvalitet. Bergens eldste engrosfirma i bransjen.		Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy
M. G. RIISØEN - Bergen Kolonial - Mel - Kraftfor - Engros		

**Bergens-
firmaer**

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

Gaver for
enhver anledning
fra vår
KUNSTHANDEL

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDLE AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

Johan H.
BENZON
A/S

En gros - Telefon 10106

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstørsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

Konfekt - Sjokolade - Drops
ALLIANCE KONFEKTFORRETNING

Tlf. 11 907 - Nygårdsgt. 1
Bergen

A. K. EGGE A/S
Frukt og grønnsaker
En gros

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pøsefabrikk
Solheimsgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

NYGÅRDSGATENS FISKEMAT

Inneh. J. Ludvigsen
Tlf. 12 941

JACOB L. BERSTAD
Kontorutstyr
Bergen - Oslo

KNUDSEN
i Marken

Møbler — Gardiner — Tepper

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Eftf.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
BERGEN

Alt i papir og kontorartikler

TORNØE

Hos oss finner De alt i
Undertøy - Sengeutstyr

FABRIKUTSALGET A/S

DIDR. MEHN - ANDERSEN
LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

Våre bekjente Myhre Heiser leveres over hele landet.
JONAS MYHRE BERGEN **JONAS MYHRE A/S** OSLO
A/S MYHRES MASKININDUSTRI
BERGEN - OSLO

Eches Farvehandel

NYGÅRDSGT. 4

**All slags
skadeforsikring**

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

SVERRE W. MONSEN
Manufakturvarer - Sengeutstyr

Martin Olsen's Eftf.
S. AAKRE
BAKERI & CONDITORI

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

*En kjærkommen
gave:*

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Gralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A
S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

ERLING MOE

God fisk

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTIFISIELLAKAR

Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90